

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

dla Gminy Zbąszynek
na lata 2011 – 2013

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP.....	3
II.	NAWIĄZANIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	3
III.	OPIS SYTUACJI PROBLEMOWEJ	5
IV.	CEL GŁÓWNY PROGRAMU	7
V.	CELE SZCZEGÓŁOWE	8
VI.	KIERUNKI DZIAŁAŃ	8
VII.	ODBIORCY PROGRAMU – GRUPY DOCELOWE	8
VIII.	METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU.....	9
IX.	PRZEWIDYWANE EFEKTY..	9
X.	REALIZATORZY PROGRAMU	10
XI.	SPOSÓB I OKRES REALIZACJI PROGRAMU	10
XII.	FINANSOWANIE PROGRAMU	10
XIII.	SPOSOBY MONITOROWANIA, EWALUACJI I OCENY.....	11

I. WSTĘP

Program Aktywności Lokalnej określa kierunki działań w zakresie aktywizacji lokalnej mieszkańców terenu Gminy Zbąszynek, mające na celu wzmocnienie podmiotowości obywateli gminy oraz ich wspólnot, jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz

zrównoważonego rozwoju społecznego.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Zbąszynek jest odpowiedzią na cel, jaki został nakreślony w Strategii Lizbońskiej dotyczący spójności społecznej i realizujący się w kształtowaniu nowego aktywnego państwa socjalnego. W tym wymiarze „konieczne staje się, więc inwestowanie w kapitał ludzki oraz kapitał społeczny, czyli inwestowanie w ludzi i w budowanie związków między nimi, w ich wzajemne zaufanie i zaangażowanie w sprawy wspólnoty, a więc to, co jest na równi z kapitałem finansowym podstawą rozwoju lokalnego. Poczucie tożsamości, przynależności i zaangażowania na rzecz małej ojczyzny jest podstawą świadomego obywatelstwa.”

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Zbąszynek jest dokumentem inaugurującym proces programowych działań służących kształtowaniu warunków sprzyjających powstawaniu więzi społecznych na terenie gminy – a szerzej – kapitału społecznego w myśl, iż „Podstawą społeczeństwa obywatelskiego są jego obywatele, świadomi swych praw i obowiązków, zaangażowani w działania na rzecz dobra wspólnego, zdolni do osobistej odpowiedzialności za los swój i los wspólnoty na wszystkich poziomach życia społecznego.”

Ponadto Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Zbąszynek jest odpowiedzią na wyzwania stawiane w Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015, w której czytamy, że: „Jednym z elementów Strategii jest budowanie zintegrowanych i obywatelsko świadomych wspólnot przede wszystkim na poziomie lokalnym. Ważne jest wspieranie inicjatyw w zakresie lokalnego rozwoju /../ Istotnym celem rządu i samorządu terytorialnego powinno być umacnianie kapitału społecznego oraz wspieranie społeczeństwa obywatelskiego – możliwości artykulacji interesów i potrzeb obywateli oraz działania na rzecz ich realizacji m.in. poprzez społeczną samoorganizację. Potrzebne będzie kształtowanie infrastruktury obywatelskiej takiej, jak np. centra wolontariatu, dostęp do bezpłatnego poradnictwa obywatelskiego i informacji oraz miejsca, gdzie inkubować się mogą inicjatywy obywatelskie. System ładu publicznego i bezpieczeństwa będzie oparty o współpracę władz centralnych z samorządem terytorialnym oraz wspólnotami lokalnymi.”

II. NAWIĄZANIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Program Aktywności Lokalnej wskazuje na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych, wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie oraz określa mechanizmy wzmacniające efektywność zmian.

Dokument ten stanowi uzupełnienie Strategii Rozwiązywania Problemów

Społecznych w Gminie Zbąszynek na lata 2008 – 2013.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w ogólnopolskich dokumentach strategicznych, takich jak:

- USTAWA Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ

(art. 3 pkt.2), który mówi: „Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.”

- STRATEGIA ROZWOJU KRAJU NA LATA 2007 – 2015,

w której czytamy :

„Chcemy, aby Polska była państwem obywatelskim, obfitującym w zróżnicowane formy lokalnej i ponadlokalnej aktywności obywatelskiej, opierającym się na dialogu i współpracy, promującym działalność organizacji pozarządowych i dążącym do najszerszego ich udziału w życiu społecznym.”

- NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI

Celem założonym w Strategii jest wspieranie integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale marginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie.

Cel ten ma być osiągnięty przez:

- zachęcanie wszystkich obywateli do społecznej odpowiedzialności i aktywnego zaangażowania w walce przeciw społecznemu wykluczeniu,
- promowanie i motywowanie do działania przez same osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone,
- promowanie i motywowanie do pracy społecznej na rzecz integracji swego środowiska, pomocy osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz samopomocy.

- STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013,

w której czytamy : „Celami Strategii Polityki Społecznej rządu w latach 2007 – 2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.”

Cele te będą realizowane między innymi poprzez kształtowanie świadomości obywatelskiej; promocję działań prospołecznych (wolontariatu, filantropii); wspieranie inicjatyw lokalnych, jako formy skutecznego rozwiązywania problemów lokalnych; aktywizację wspólnot na rzecz uczestnictwa w życiu publicznym; wspieranie samopomocowych form rozwiązywania problemów społecznych.”

- NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI - NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013 WSPIERAJĄCE WZROST GOSPODARCZY I ZATRUDNIENIE,

w której czytamy :

„Społeczeństwo obywatelskie – stworzenie trzeciej, poza sferą publiczną i biznesową, przestrzeni, dla aktywności obywatelskiej, w której mogą funkcjonować instytucje, organizacje, grupy społeczne i jednostki, które mając poczucie współzależności dobrowolnie współdziałają ze sobą na rzecz realizacji wspólnych interesów, podnoszenia jakości życia poszczególnych ludzi oraz społeczeństwa jako całości.”

- PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI NA LATA 2007 – 2013,

w którym mowa o instrumentach integracyjnych, a jednym z ważniejszych narzędzi na rzecz integracji lokalnej jest PAL (Program Aktywności Lokalnej) wspierający aktywizację społeczną”,

- STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO lata 2000 – 2020

w której jednym z celów strategicznych jest zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu między innymi poprzez wspieranie i pomoc w samoorganizacji mieszkańców jako niezbędnego partnera społecznego w podejmowaniu decyzji gospodarczych i społecznych środowiska.

- STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZBĄSZYNEK DO 2020 ROKU,

która jako cel generalny zakłada zapewnienie mieszkańcom gminy jak najlepszego środowiska do życia

- STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ZBĄSZYNEK NA LATA 2008 – 2013

Cel operacyjny 6 - „Zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych i rozwój wolontariatu”

Jednym z kierunków działań zmierzających do realizacji tego celu jest propagowanie idei samopomocy, wolontariatu i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

W powyższych dokumentach zakłada się realizację działań służących rozwojowi społeczno –gospodarczemu kraju, a co za tym idzie – podniesienie poziomu jakości życia obywateli. Podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego, czyli zasobu wiedzy, umiejętności i potencjału, jaki tkwi w każdym człowieku. Zasadniczym wyzwaniem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, oznaczającemu brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych oraz rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, w szczególności dla osób i rodzin ubogich.

Wykluczenie społeczne oznacza wyłączenie z życia społecznego. Zjawisko to zagraża wielu osobom czy grupom, w tym: osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, osobom z niepełnosprawnością, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo oraz wychowujących się poza rodziną, osobom bezdomnym, uzależnionym.

III. OPIS SYTUACJI POBLEMOWEJ

Gmina Zbąszynek swoim zasięgiem administracyjnym obejmuje teren pięciu sołectw: Chlastawa, Dąbrówka Wlkp., Kosieczyn, Kręcko, Rogoziniec i miasto Zbąszynek. Gminę zamieszkuje ogółem 8319 osób tj. ok. 2080 rodzin, w tym 4321 kobiet i 3998 mężczyzn. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świebodzinie na dzień 31.12.2010 roku wynosiła 208 osób. Pomocą społeczną w 2010r. objętych było 175 rodzin, które liczyły ogółem 591 osób co stanowi 7,4% ogółu mieszkańców gminy, natomiast świadczenia rodzinne pobierały 483 rodziny. Dominującym w 2010 roku powodem trudnej sytuacji życiowej rodzin w gminie Zbąszynek był problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego szczególnie

w rodzinach wielodzietnych i niepełnych oraz towarzyszące temu zjawisku dziedziczenie biedy i popadania w uzależnienia. Z danych OPS wynika, że problem ten dotyka 164 środowiska domowe liczące ogółem 593 osoby, co stanowi blisko 94% ogółu osób korzystających z pomocy społecznej.

Z tytułu wielodzietności pomocą społeczną objęte są 22 rodziny, jako rodziny niepełne-39. Ze świadczeń rodzinnych korzystały 83 rodziny wielodzietne i 15 rodzin niepełnych. Bezradność społeczna charakteryzuje się u tych rodzin nieumiejętnością radzenia sobie w sytuacjach społecznych, niemożnością wpływania na własną sytuację w środowisku lokalnym oraz wywierania rzeczywistego wpływu na bieg zdarzeń, czyli osiągnięcie sukcesu, bądź unikanie niepowodzenia.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych objawia się w tych rodzinach poczuciem braku sprawczości i powoduje bierność w stosunku do własnych dzieci oraz nieadekwatne, często agresywne zachowania w danych sytuacjach wychowawczych i opiekuńczych. Problem bezradności rodzin jest problemem złożonym i wynika z wielu niekorzystnych zjawisk.

Najgroźniejszym z nich jest alkoholizm, który uniemożliwia zaspokojenie potrzeb rodziny, zakłóca więź emocjonalną oraz przyspiesza i pogłębia proces wykołajenia dzieci, młodzieży i dorosłych. Prowadzi też do rozbicia struktury rodziny i zaburza jej funkcjonowanie. Rodzina dysfunkcyjna nie potrafi dostatecznie dobrze wypełniać swoich funkcji, nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów. Społecznymi skutkami bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego są konflikty rodzinne, przemoc w rodzinie i agresja, wzrost przestępczości dzieci i młodzieży, demoralizacja. Występują problemy w nauce, słaby start edukacyjny, przenoszenie złych wzorców na bieżące i przyszłe zachowania ludzi młodych, destrukcja podstawowych funkcji rodziny, rozwody oraz upadek dobrych obyczajów.

W rodzinach objętych działaniami aktywizującymi i integrującymi występują: bezrobocie, nieaktywność zawodowa rodziców, głównie kobiet, które w większości dotychczas nie pracowały, niskie kwalifikacje i umiejętności zawodowe lub ich brak, brak motywacji do podjęcia pracy, niepełnosprawność, uzależnienie od alkoholu, przemoc, niezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, brak umiejętności rodzicielskich, zaburzenie relacji rodzinnych, niskie poczucie własnej wartości członków rodziny, brak naturalnego systemu wsparcia, izolacja społeczna osób i rodzin.

Rodziny z wymienionymi problemami wymagają kompleksowych i systematycznych działań pomocowych ze strony różnych instytucji. Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony wspólnoty oraz działających w jej ramach instytucji i organizacji. Należy jednak pamiętać, że nawet najlepiej zorganizowana pomoc nie rozwiąże w pełni istniejących problemów oraz nie zapobiegnie wykluczeniu społecznemu. Konieczne jest, bowiem zwiększenie aktywności samych osób wykluczonych jak również włączenie ich w proces naprawczy społeczności lokalnej.

Żaden człowiek nie żyje w odosobnieniu, lecz funkcjonuje w różnych relacjach i uwarunkowaniach, a jego sytuacja jest uzależniona od wielu podmiotów funkcjonujących w bliższym i dalszym otoczeniu. Pracując z osobą czy rodziną nie można ich oddzielić od środowiska, w którym żyją. W nim, bowiem mogą tkwić korzenie problemu.

Dobrze zorganizowana i aktywna społeczność lokalna to jeden z największych sojuszników w procesie rozwiązywania problemów jednostki. Może ona zareagować, gdy komuś dzieje się krzywda, może wesprzeć tych, którzy znajdują się w trudnej sytuacji. Dlatego właśnie konieczne jest podejmowanie zintegrowanych działań, których celem jest uaktywnienie nie tylko pojedynczych osób, ale także grup i społeczności lokalnych, które należy ożywić i pobudzić w nich poczucie odpowiedzialności za siebie i innych zwłaszcza tych najbliższych.

Znając skalę problemów społecznych i kolejność ich rozwiązywania określoną w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zbąszynek na lata 2008-2013, posiadane doświadczenie i bazę techniczną chcemy odpowiedzieć na autentyczną potrzebę lokalną mieszkańców gminy - zamienić bierne bezrobocie, marazm uzależnienie od świadczeń ośrodka pomocy społecznej na aktywną postawę i samoinicjatywę.

Pomocny w tym zakresie będzie Program Aktywności Lokalnej, który zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne.

Przedsięwzięcia w tym zakresie będą ukierunkowane na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontarystycznych, udostępnianie informacji o usługach, budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności.

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Zbąszynek na lata 2011 – 2013 i tworzone w jego ramach Projekty działań będą w pierwszej kolejności ukierunkowane na grupy i społeczności wykluczone społecznie i najbardziej tym zjawiskiem zagrożone .

Program Aktywności Lokalnej jest dokumentem niezbędnym do realizacji przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku projektu systemowego pn. „ODNALEŹĆ SIEBIE”- aktywna integracja w OPS Zbąszynek, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Zwiększenie aktywności mieszkańców gminy, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, we wszystkich obszarach życia społecznego, a tym samym zwiększenie ich potencjału rozwojowego.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

1. Rozwój postaw i inicjatyw obywatelskich służących dobru społeczności lokalnej.

2. Zintegrowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia ze społecznością lokalną.
3. Poprawa jakości życia osób i rodzin poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych.

VI. KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Systematyczne badanie potrzeb mieszkańców gminy.
2. Planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby lokalnej społeczności.
3. Wypracowanie modelu aktywnych działań środowiskowych przy rozwiązywaniu lokalnych problemów.
4. Promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną, w tym realizowanych w partnerstwie.
5. Systematyczna współpraca samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną.
6. Wsparcie organizacyjne oraz finansowe lokalnych inicjatyw.
7. Wsparcie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji.
8. Inicjowanie i wspieranie rozwoju postaw obywatelskich, wolontariatu, grup samopomocy, grup edukacyjnych itp.
9. Wsparcie postaw obywatelskich poprzez promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji oraz edukację.
10. Pozyskiwanie środków finansowych na realizację lokalnych inicjatyw z innych źródeł niż budżet Gminy.

VII. ODBIORCY PROGRAMU - GRUPY DOCELOWE

Program skierowany jest do:

1. społeczności lokalnych, obejmujących osoby zamieszkałe na pewnej przestrzeni obejmującej obszar osiedla, ulicy, wsi itp.
2. poszczególnych grup społecznych na terenie Gminy Zbąszynek.

Działania w ramach Programu adresowane będą w szczególności do osób i grup społecznych wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym min. do osób bezrobotnych, osób opuszczających zakłady karne, rodziców niewydolnych wychowawczo, społecznie i ekonomicznie, emerytów, rencistów, osób starszych i niepełnosprawnych, do osób i rodzin z problemem alkoholowym, doświadczających przemocy oraz do rodzin zastępczych.

VIII. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

1. **Środowiskowej pracy socjalnej** – działania realizowane przez pracownika socjalnego mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

2. **Instrumentów aktywnej integracji** – to szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz regionalnego ośrodka polityki społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007– 2013.

3. **Działań o charakterze środowiskowym** – to inicjatywy integrujące, obejmujące między innymi badania, opracowania, analizy, edukację społeczną i obywatelską, spotkania, konsultacje, debaty, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

IX. PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Stały monitoring potrzeb środowiska lokalnego oraz występujących w nim problemów.
- Zmniejszenie skali niekorzystnych zjawisk społecznych występujących w danym środowisku.
- Wzrost kompetencji i aktywności mieszkańców oraz poziomu ich zaangażowania w życie społeczne.
- Wzrost poczucia przynależności osób i rodzin do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące.
- Stworzenie płaszczyzny zaangażowania i współpracy mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów.
- Zintegrowanie społeczności lokalnych i grup społecznych.
- Skuteczne i efektywne wykorzystywanie istniejących zasobów środowiska lokalnego;
- Powstanie lokalnych grup działania.
- Realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności;
- Wzrost zaangażowania lokalnych instytucji oraz organizacji pozarządowych w podejmowanie działań środowiskowych.
- Aktywizacja osób wykluczonych społecznie.
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego.
- Usprawnienie w środowisku lokalnym przepływu i dostępu do informacji.
- Realizowanie pracy socjalnej w oparciu o metodę organizacji środowiska lokalnego.

X. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami zadań wynikających z programu są:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku,

- Urząd Miejski w Zbąszynku,
- pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze gminy,
- organizacje pozarządowe,
- Kościół,
- osoby fizyczne i prawne.

XI. SPOSÓB I OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program Aktywności Lokalnej będzie realizowany w latach 2011-2013 na terenie Gminy Zbąszynek poprzez przygotowywane corocznie **Projekty działań**, przedstawiane do zatwierdzenia Burmistrzowi Zbąszynka.

W ramach działań planowanych na okres realizacji PAL zakłada się:

- systematyczne badanie potrzeb i problemów grup oraz społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wyszukiwanie i wspieranie lokalnych liderów,
- budowanie lokalnego partnerstwa,
- organizowanie spotkań z grupami docelowymi, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- organizowanie edukacji społecznej i obywatelskiej,
- umożliwianie dostępu do informacji i konsultacji, poprzez promowanie istniejących punktów oraz tworzenie nowych dostosowanych do potrzeb mieszkańców,
- inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich,
- promowanie i organizacja wolontariatu,
- wspieranie lokalnych inicjatyw,
- organizowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych,
- rzecznictwo interesów osób i grup marginalizowanych oraz organizowanie dla nich wsparcia indywidualnego i grupowego w zakresie wzrostu kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, umożliwiających powrót do życia społecznego ,w tym powrót na rynek pracy,
- organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

XII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Do podstawowych źródeł finansowania działań należy zaliczyć:

- środki unijne – wskazane w Programie Aktywności Lokalnej zadania będą współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w związku z realizacją przez OPS w Zbąszynku projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej pn. „ODNALEŹĆ SIEBIE”- aktywna integracja w OPS Zbąszynek, nr umowy UDA-POKL.07.01.01.-013/08-00

- środki własne gminy,
- środki własne podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz społeczności lokalnej,
- sponsorzy.

XIII. SPOSOBY MONITOROWANIA, EWALUACJI I OCENY

Monitorowanie **Projektów działań** realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej odbywać się będzie:

- systematycznie w trakcie trwania każdego projektu,
- na potrzeby zarządzania projektem oraz podejmowania decyzji związanych z jego realizacją,
- na bazie stworzonej w harmonogramie każdego projektu listy wskaźników i rezultatów.

Celem bieżącego monitoringu będzie:

- pomiar osiąganego postępu w projekcie i porównywanie go z założonym planem,
- wskazanie potrzeby podjęcia ewentualnych działań korygujących.

Zarówno ocena jak i ewaluacja poszczególnych projektów w ramach Programu Aktywności Lokalnej dotyczy uzyskania odpowiedzi na pytanie czy projekt osiągnął zakładane cele i następuje każdorazowo po zakończeniu realizacji projektu w odniesieniu do zakładanych w harmonogramie rezultatów. Oceny i ewaluacji dokonuje instytucja realizująca projekt.

Coroczne sprawozdanie z działań w ramach niniejszego Programu będzie przekazywane Burmistrzowi Zbąszynka oraz Radzie Miejskiej w Zbąszynku.

Na koniec okresu programowania zostanie dokonane podsumowanie i ocena efektywności Programu Aktywności Lokalnej w postaci raportu końcowego opracowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbąszynku.